

Titel: Plerematisk redistribution, [redistribution] 023-0010

Citation: "Plerematisk redistribution, [redistribution] 023-0010", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_023-shoot-workidNKS-2757_0000_023_redistribution_0010/facsimile.pdf (tilgået 24. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

PLEREMATISK REDISTRIBUTION.

På grundlag af colloquium hos Hj. 19/6 49 gives her en skitse til bestemmelse af de vigtigste danske morfemer.

A. Arter.

De pleremater (taxemer) der er fremgik af analysen i tidligere opp. deles først i arter, efter ~~summen~~ deres forhold til direktion.

Direktion er cellekonneksion for lexier og lexienheder.

Cellekonneksion er cellestaberens konneksion.

En sum celle er den i summen indgående minimum, der etableres af en funktion, som også summen selv etableres af.

Et funktionsfelt siges at etablere hver af de summer, hvori det indgår.

Ved en etablering forstås en relation, der består af mellem ~~et~~ et paradigme af summer og et i en ~~af~~ eller flere af disse indgående funktionsfelt, og som funktionen (læs: funktionsfeltet?) indgår som konstant.

Spn.: I kollektivet forkl. Hj. efter mine optegnelser forholdet således, at den etablerende konneksion forudsætter lexien eller dens celle. I så fald må det vel være summen der er konstant, hvilket også synes at passe bedre med at funktionsfeltet siges at etablere summen?

Man når til cellen, når man inkreterer summens konneksion. Dette fører i praksis altid til at inkretere konneksionen til en konneksion mellem taxemer.

Hvis man altså har registreret konneksion mellem to antagninger, hvorefter den sidste henviser med 'han' til et ord i den første, er lexien etableret ved denne konneksion, der så inkreteres til at gælde de to konnekterede taxemer. Disse og funktionen mellem dem udgør det funktionsfelt, der etablerer lexiens celle. Konneksioner inden for en 'funktion' forudsætter kun indirekte lexien, og har derfor ikke etablering til denne. (formentede morfemer, der kun har konneksioner inden for funktioner eller mindre syntagmer er altså at opfatte som tomater, som regel derivativer). Man kan således til praktisk brug opstille den definition, at direktion er konneksion mellem taxemer, der indgår i førstegradsderivater af en (komplex ell. simpel)lexi.

???
se rettelser
anf.

er defektiveringing, således at imperativ suspenderer kasus?

Det samme gælder inf.-varianten af konj./inf. i kontr. som jeg lærte at løsejmen her er defektiveringingen formentlig ikke lexistablerende.

Participleerne ses ikke at indgå direkte og må derfor indtage deres epr. plads som aflesninger.

Genus/numerus indgår direkte både ved pron. henvisn. og ved subj.-præd. (de blev soløst betragtes som 1. gradsderiv.)

Kasus er som kategori soliarisk med tempus (se svf.) og har desuden et defektiveringsforhold til diatese. Dermed er ssk. forh. til transitive v.g. næppe direkte, da de finder næsten indek før samme forstegadsderivat af lexikon. Genitiv indgår ikke direkte og kan kun henregnes til kasus p.gr. af former som han/hen/hans.

Artikel. Efterhængt -en betragtes (if. koll.) som variant af den med svag endelse. Begge forudsætter se en foregående nævnelse af "den samme genstand", der må være soliarisk med en af artiklerne. Der foreligger altså direkte. en og O regnes til kategorien p.gr. af at de i svrigt har samme relationer som den/-en ("har samme plads") og k har kommutation.

Komparation har direkte i usus, hver man kan sige større end jeg, idet større end forudsætter en kasus (jeg eli. mig hvorefter sig mig indgår i samme 1. gradsderivat). Hvis man ikke kan sige således, er komp. et derivativ.

Et flertal af kategorierne synes også at kunne optræde som konstitutiver ~~XXXXXX~~ og er således at opfatte som temativer (svt. flexiver).

Underarter (dvs. konverterbare el. fund.). diatese
Hvis vi regner med soliaritet ml. tempus/og kasus kan de begge indgå direkte som selekterede og er altså fundamentale (majores:semifundamentale). Dette gælder endvidere direktions defektiveringingen ml. tempus i hoved- og bisætning og/ml. aktiv og ssk. og evt. det tvivlsomme forh. ml. modus og kasus.

Rettelset

Hvis forh. ved modus er som svf. antaget må der jo være ssk. og defektiveringing lektion/ml. kasus og modus, idet kasus forudsætter indik. el. konj., mens modus ikke nødvendigvis forudsætter kasus.

Kasus er således konverteret i mange forh. til modus, semifundamentalt i forh. til tempus og diatese.

??

Komparation synes kun at foreligge som konverteret, idet komparativ (plus end) forudsætter en som. i en flg. blæst. I så fald overgår det til tematerne.

Undersøgelsen har vist, at de fleste såske bøjningselementer (efter trad. opf.) læder sig registrere som eksponenter (for medus' og distees væsk. søg kun usser som forudsættn. at hele kategoriens direktionforhold kan afgøre sagen, idet der ikke knax med fuld sikkerhed er påvist "elektion" eller suspension ml. enkelte kategoriled). Den har endvidere vist, at de alle (såske med undtagelse af komp.) kan registreres som fundamentale, altså som karakterer (selv om adskillige synes at have varianter, der er konverteres eller konstitutiver, altså temater).

Vi kan dernæst gå over til at adskille karakterene i typer (tematerne læder vi ligge).

B. Typer

Typer opstilles på grundlag af intrakonnexien, dvs. mangde- og l-konnexien. En mangde er en homoeubgen enhed. En homoeubgen som er en sum, hvori der indgår taxemer af een og kun een ~~indgaaende~~ simpel underart af under een og den samme simple art. Det vil i vert tilfælde siges ~~indgaaende~~ karakterer (fundamentale morfemer). Morfemtyper ^o Typer opstilles altså på grundlag af konnexier mellem fundamentale morfemer.

nb.

~~Indførelsen af nye morfemer, der er tilfælde, som allerede indgår i konverterede og fundamentale morfemer.~~

Da allerede opstillingen af konverterede og fundamentale i væsentlig grad sker på grundlag af konnexien mellem morfemer (nemlig konstitablerende mangdekonnexien), må det her være relationer mellem taxemer indgående i skrivater af højere grad, der tilføjer den nye bestemmelse?

Isidertid er det i denne op. (ved opstillingen af subtyper) at man i alm. skal gå til at adskille ekstens- og intens-karakterer. Da der nu ml. sådanne normalt er konnexien, for så vidt som i mange spreg subjektive forudsætter "finite" verbal-morfemer, må der være noget galt i mit ræsonnement. Spm. er hvorfor registreres kesus på dette grundlag ikke som

Resultr.
 konverterede morfemer, isæt de synes at tilfredsstille formel-
 kategorier
 def.: "sådanne simple flexivm, der indbefatter eet eller flere
 elementer, der, når de(t) indgår i direktion, altid indgår samme
 som dirigerende, hvilken maksimal lexik de(t) end indgår i."
 Måske man kan indvise, at akkusativ (og lejlighedsvis de andre
 kasus, når de "styres" af verber, altid indgår direktion som di-
 rigerende, men dels forudsætter dette, at en nominativ ikke kan
 inkatalyses (i så fald står ja verbum og kasus ikke i l. grad
 derivater af lexikon), dels er der der mærkelig nok ikke forudsat
 den mulighed, at eet kategoriled altid er dirigerende (nom.)
 et andet altid dirigeret, hvilket vel ikke på forhånd er ude-
 lukket gennem de opstillede def. - I denne forb. må man spør-
 ge, om der er nogen mulighed for at man betragte form. al. prop.
 og kasus (i trad. klassisk gram. som reaktionsforholdet kat'
 exochen) som direktion i efter den ovf. citerede glassematiske
 definition? Og om det er muligt at adskille denne defektive-
 ringsform fra fx. den intrafunktionelle?

??

Hvis man regner med fritstående nom. i dansk, er nom. ~~essens~~
 fundamentalt
 kasus i forhold til tempus - og eller skal forholdet føre til
 en bestemmelse af nom. som ekstensivt²² (dvs. som verbalkarakter)

For disse problemer er klart, kan det måske nytte at gå vi-
 dere i diskussionen af, hvilke danske morfemer der er ekstensive
 og hvilke intensive.

G. Fogner

If. morfemteorien fra 1938 (der på dette punkt ikke synes
 at være ændret) deles de ekstense og intense hver for sig
 efter ledenes form for direktion: homo- eller heteromax osv.
 Der synes derfor ikke at være plads for nogen inddeling i tagem
 (principale og accessoriiske), således som det kendes navnlig
 fra inddelingen af de marginale temater. Dette beror måske på
 den indtagelse, at der ofte synes at være solidaritet mellem
 de ekstense indbyrdes og de intense indbyrdes og at man således
 ikke kan vente sig stort udbytte af inddelingen, men man kan
 jo ikke på forhånd se bort fra den mulighed at kompleksiteterne
 mellem ledene i den verbale, navn, den nominale
 karakteristik kan give anledning til en inddeling i princi-
 pale og accessoriiske.

